

PROCEDURE CENTRALE STEMOPNEMING DOOR GEMEENTELIJK STEMBUREAU (GSB)

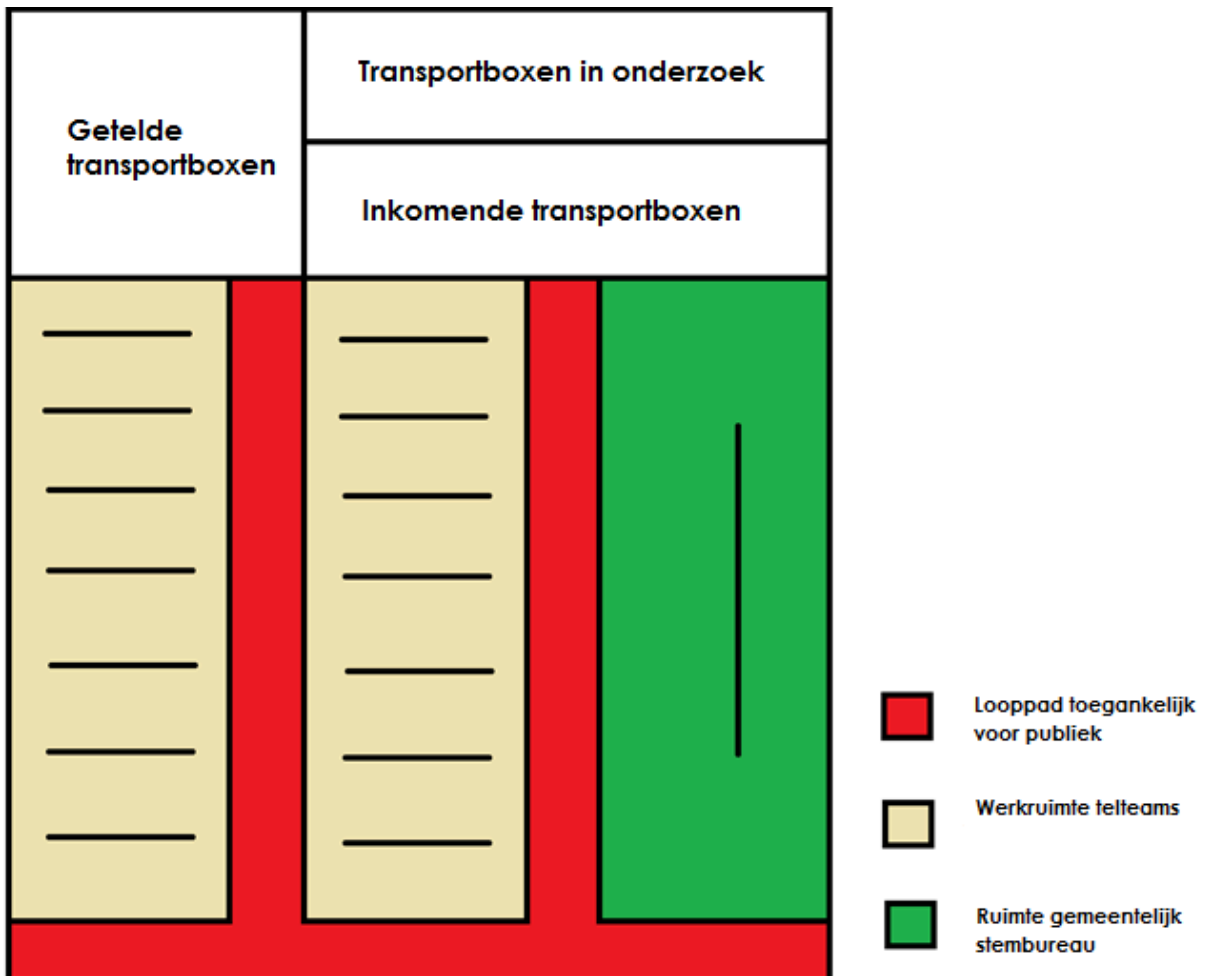
Tijdstip en inrichting locatie(s) centrale stemopneming

Tijdstip

- De centrale telling wordt op de dag na de stemming (donderdag) verricht.
- B&W besluiten uiterlijk de zevende dag vóór de dag van de stemming op welke locatie(s) en op welk tijdstip het gemeentelijk stembureau (GSB) de centrale telling verricht, en maakt tijdstip en locatie bekend.

Inrichting tellocatie(s)

- Let er bij de inrichting van de centrale tellocatie(s) op dat het GSB voldoende faciliteiten heeft om de stemopneming ordelijk en overzichtelijk te laten verlopen.
- Zorg er altijd voor dat op de tellocatie(s) duidelijk is aangegeven welke ruimtes voor het publiek toegankelijk zijn en welke ruimtes uitsluitend voor de werkzaamheden van het GSB zijn bestemd. Gedacht kan worden aan:
 - Een zone waar het GSB zit;
 - Een zone waar de telteams de telwerkzaamheden uitvoeren;
 - Een zone voor de inkomende (ongeopende) transportboxen/stembussen, bij voorkeur grenzend aan de zone waar het GSB zit;
 - Een zone voor de getelde en verzegelde transportboxen/stembussen;
 - Een zone voor de transportboxen die nader onderzocht moeten worden;
 - Een zone toegankelijk voor publiek.
- De tellocatie zou er bijvoorbeeld zo kunnen uitzien:

Samenstelling en taken gemeentelijk stembureau (GSB); rolverdeling

Samenstelling gemeentelijk stembureau (GSB)

- Het college van B&W benoemt de leden van het gemeentelijk stembureau (GSB).
- Eén van de leden van het GSB is voorzitter en er is ten minste één plv. voorzitter.
- Er zijn minimaal vijf leden, en in het geval van meer locaties minimaal vijf leden per locatie, onder wie de voorzitter of een plv. voorzitter.

Eisen aan leden GSB

- Voor leden van het GSB gelden dezelfde eisen als voor leden van het stembureau (art. E 4 van de Kieswet):
 - Zij moeten op de dag van de stemming 18 jaar of ouder zijn;
 - Zij moeten na het volgen van een training naar het oordeel van B&W beschikken over voldoende kennis en vaardigheden op het terrein van het verkiezingsproces;
 - Zij mogen niet uit het kiesrecht zijn ontzet;
 - Zij mogen geen lid zijn van een stembureau, het hoofdstembureau of het centraal stembureau voor dezelfde verkiezing;
 - Zij mogen als stembureau lid bij een vorige verkiezing niet hebben gehandeld of een handeling hebben nagelaten in strijd met het bij of krachtens de Kieswet bepaalde.

Taken GSB

- Het GSB is belast met het toezicht op het tellen van de stembiljetten en met het totaliseren van de aantallen en met het invullen van de telresultaten in zijn proces-verbaal (p-v).
- Daarnaast maakt het GSB een verslag van de bezwaren die zijn vermeld op de p-v's van de stembureaus. Het verslag is onderdeel van het p-v van het GSB.
- Het GSB is ook belast met de handhaving van de orde tijdens de stemopneming.

Verantwoordelijkheden bij stemopneming op meerdere locaties

- Als de centrale stemopneming op meer dan één locatie plaatsvindt, besluiten en handelen de aanwezige leden van het GSB namens het gehele GSB.
- Op elke locatie moeten minimaal vijf leden van het GSB aanwezig zijn, onder wie de voorzitter of een plv. voorzitter.
- Als bij het nemen van beslissingen door de aanwezige leden van het GSB de stemmen staken, beslist de stem van de voorzitter of, als de voorzitter niet aanwezig is, de plv. voorzitter.
- Als de centrale stemopneming op één centrale locatie in twee of meer gescheiden ruimtes plaatsvindt, moet tijdens de gehele stemopneming in iedere ruimte ten minste één lid van het GSB aanwezig zijn.

Medewerkers gemeente

- Op elke centrale tellocatie is vertegenwoordiging van de gemeente aanwezig. De medewerkers van de gemeente hebben een rol bij het in ontvangst nemen van de transportboxen en de p-v's van de stembureaus.

Tellers

- Het GSB kan zelf de telwerkzaamheden uitvoeren, maar kan er ook voor kiezen de telling (mede) te laten uitvoeren door tellers.

- Tellers worden aangewezen door het college van B&W.
- Vanaf het moment dat de tellers door de gemeente beschikbaar worden gesteld aan het GSB, vallen zij onder de verantwoordelijkheid van het GSB.
- De tellers zijn onderverdeeld in telteams.
- Een telteam bestaat uit meerdere tellers en een telleider.
- Het aantal telteams wordt door de gemeente bepaald en hangt af van de grootte van de tellocatie en het aantal transportboxen dat hier binnenkomt.
- Gedacht moet worden aan reserve-telteams om een telteam af te lossen dat pauze neemt, of om een controletelling uit te voeren.

Rolverdeling

- De rolverdeling op de centrale tellocatie(s) moet duidelijk zijn. De verschillende partijen op de centrale tellocatie(s) moeten goed van elkaar te onderscheiden zijn (bijv. d.m.v. van het dragen van verschillende kleuren truien/jassen) en hun bevoegdheden en verantwoordelijkheden moeten afgebakend zijn.

Gebruik transportboxen; overdracht transportboxen en p-v's van stembureaus naar GSB

Transportboxen

- De gemeente vervoert de stembescheiden van een stembureau in een transportbox van de stembureaus naar het GSB.
- Er is niet voorgeschreven hoe de transportbox er uit moet zien. Er kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van een koffer of een kist.
- Wel is bepaald dat de transportbox, net als dat het geval is bij de stembus, afsluitbaar moet zijn en moet worden verzegeld.
- Op dit punt gelden dus precies dezelfde eisen als voor de stembus.
- Elk stembureau moet een eigen transportbox hebben, zodat het vervoer van de stembescheiden op een ordelijke wijze plaatsvindt.
- Het is dus niet mogelijk dat twee of meer stembureaus gezamenlijk van één transportbox gebruik maken.
- Eventueel kan ook de stembus als transportbox worden gebruikt. Voordeel van het gebruik van transportboxen is echter dat het vervoer logistiek eenvoudiger en efficiënter kan worden georganiseerd. De stembussen zijn vaak klike's. Om die te vervoeren zijn speciale transportmiddelen (bestelbussen of vrachtwagens) nodig.
- Een transportbox zou een formaat kunnen hebben dat in een gewone personenauto door bijvoorbeeld de stembureauleden kan worden vervoerd. Het verkrijgen van de transportboxen wordt overgelaten aan de gemeenten zelf.

Gebruik transportbox door stembureau

- Vóóordat het stembureau de verzegelde pakken in de transportbox plaatst, vergewist het zich ervan dat de transportbox leeg is.
- Nadat het stembureau de verzegelde pakken in de transportbox heeft gedaan, sluit het de transportbox af en verzegelt het die.
- Het stembureau bewaart de sleutel van de transportbox en het proces-verbaal in een te verzegelen enveloppe.

Vervoer van transportbox en proces-verbaal naar centrale tellocatie

- De gemeente zorgt dat van elk stembureau de transportbox en de enveloppe:
 - Separaat worden vervoerd en opgeslagen;
 - Onder toezicht staan gedurende het vervoer en beveiligd worden opgeslagen.
- De gemeente bepaalt zelf hoe het vervoer plaatsvindt: door (de buitendienst van) de gemeente zelf, of door een ingehuurde vervoerder.
- Bij het bepalen van de manier van vervoeren is het van belang dat wordt gekeken naar de risico's, en dat de gemeente afweegt of die voldoende zijn afgedekt.
- Zorg in elk geval altijd voor ten minste twee personen per vervoermiddel als veiligheidsmaatregel bij het vervoer, zodat de transportbox op geen enkel moment onder het toezicht van slechts één persoon staat.
- Als de gemeente ervoor kiest het vervoer van de transportboxen uit te besteden, ligt het voor de hand dat er (contractuele) afspraken worden gemaakt met de vervoerder om de veiligheid van de transportboxen te waarborgen.
- Ook is het verstandig een overdrachtsformulier te laten tekenen door het stembureau en de vervoerder bij het overdragen van de transportbox door het stembureau aan de vervoerder, en bij het overdragen van de transportbox door de vervoerder aan het gemeentelijk stembureau.

- Totdat de gemeente de transportboxen heeft opgehaald bij het stembureau, staan de transportboxen onder de verantwoordelijkheid van de stembureaus. Zij zorgen ervoor dat de verzegeling van de transportbox en de pakken niet wordt verbroken.
- De officiële taak van het stembureau eindigt als de voorzitter (of een ander lid) van het stembureau het p-v overdraagt aan de medewerker van de gemeente en de transportboxen zijn opgehaald.
- Nadat de transportboxen zijn overgedragen ten behoeve van het vervoer naar de locatie van de stemopneming, gaat de verantwoordelijkheid voor de transportboxen over op B&W.

Onregelmatigheden tijdens vervoer transportboxen en proces-verbaal

- Er moet worden nagedacht over een procedure voor het geval er tijdens het vervoer iets misgaat met één of meer transportboxen of p-v's.

Opslag transportboxen en proces-verbaal

- De transportboxen moeten beveiligd worden opgeslagen tot het moment dat de centrale telling begint.
- Ook de p-v's van de stembureaus moeten beveiligd worden opgeslagen totdat de centrale telling begint.
- Uit het oogpunt van risicospreiding worden de p-v's en transportboxen niet op dezelfde plek opgeslagen.

Stemopneming door GSB

Procedure binnenkomst, verdeling en openen transportboxen door GSB

- Als de centrale stemopneming op meer dan één locatie plaatsvindt, moeten B&W uiterlijk de zevende dag vóór de dag van de stemming besluiten op welke locatie de stemopneming voor welk stembureau plaatsvindt.
- Vanaf het moment dat de transportboxen door de stembureaus zijn overgedragen ten behoeve van het vervoer, zijn B&W ervoor verantwoordelijk dat de zegels op de transportboxen en de pakken niet worden verbroken totdat het GSB begint met zijn werkzaamheden.
- Het is niet uit te sluiten dat bij het openen van de transportboxen en/of de verzegelde pakken onregelmatigheden worden ontdekt. Doordenk een aantal van de mogelijke onregelmatigheden en schrijf uit welke procedure er dan gevolgd wordt.

Goede administratie

- Het uitvoeren van de tellingen vergt een goede organisatie en administratie, om te voorkomen dat er transportboxen/stembussen of zich daarin bevindende stembescheiden abusievelijk niet of dubbel worden geteld.

Tellen per stembureau

Het GSB verricht voor elk stembureau separaat de volgende, onder 1 t/m 4 genoemde handelingen:

1. Vaststellen aantal stemmen

- Open de verzegelde transportbox en de verzegelde pakken met stembiljetten.
- Stel ten aanzien van elke lijst vast:
 - a. Het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen;
 - b. De som van de aantallen stemmen, bedoeld onder a.
- Daarnaast stelt het GSB vast:
 - a. Het aantal blanco stemmen;
 - b. Het aantal ongeldige stemmen.
- De som van de aantallen op kandidaten uitgebrachte stemmen, de blanco stemmen en de ongeldige stemmen is het aantal stemmen dat is geteld.

2. Beslissing over geldigheid stembiljet

- Het GSB beslist met inachtneming van artikel N 7 van de Kieswet over de geldigheid van het stembiljet.
- Als een teller twijfelt over de geldigheid van een stem, legt hij het biljet voor aan het GSB.
- Het GSB maakt de reden van ongeldigverklaring en van twijfel over de geldigheid, alsmede de beslissing daaromtrent, onmiddellijk bekend.
- Als een van de aanwezige personen dit verlangt, moet het biljet worden getoond. Er kunnen mondeling bezwaren worden ingebracht tegen de genomen beslissing.

3. Verschil tussen aantal getelde stemmen en aantal toegelaten kiezers

- Als er een verschil wordt geconstateerd tussen het aantal door het GSB getelde stembiljetten en het aantal toegelaten kiezers zoals dat is vastgesteld door het stembureau, opent het GSB voor het desbetreffende stembureau de verzegelde pakken met stempassen en volmachtbewijzen.

- Het GSB stelt vervolgens voor het desbetreffende stembureau de aantallen geldige stempassen en volmachtbewijzen opnieuw vast.
- Het GSB stelt vervolgens een nieuwe totaaltelling op voor de aantallen geldige stempassen en volmachtbewijzen.

4. Medelen uitslag aan aanwezigen

- Het GSB deelt de aantallen stemmen mee.
- De aanwezige personen kunnen mondeling bezwaren inbrengen.
- Het GSB doet in één of meer afzonderlijke pakken:
 - a. De stembiljetten met een stem op een kandidaat, lijstgewijs gerangschikt;
 - b. De stembiljetten met een blanco stem;
 - c. De stembiljetten met een ongeldige stem.
- De pakken worden verzegeld en voorzien van de naam van de gemeente en het nummer van het stembureau.

Vaststellen uitslag door GSB

- Nadat de stemopneming per stembureau is afgerond, stelt het GSB in een openbare zitting de aantallen in de gemeente uitgebrachte stemmen op iedere kandidaat en elke lijst vast, alsmede de som van deze aantallen.
- Ook stelt het GSB de aantallen in de gemeente uitgebrachte blanco, ongeldige en volmachtstemmen vast.
- Verder stelt het GSB het verschil vast tussen het aantal kiezers dat tot de stemming is toegelaten en het aantal stemmen dat is geteld. Voor zover mogelijk geeft het GSB een verklaring voor het verschil.
- De voorzitter van het GSB maakt de aldus verkregen uitkomsten bekend.

Procedure ingeval van incidenten of calamiteiten: schorsing

- Als zich incidenten of calamiteiten voordoen die een behoorlijke voortgang van de centrale telling onmogelijk maken, schorst het GSB de stemopneming.
 - Het GSB stelt hiervan ogenblikkelijk de burgemeester in kennis.
 - De gemeente maakt de schorsing van de zitting van het GSB op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch bekend.
 - Verder wordt aan de deur van de locatie een kennisgeving bevestigd dat de zitting is geschorst.
 - Zo spoedig mogelijk wordt op dezelfde manier bekendgemaakt waar en wanneer de zitting wordt hervat.
-
- Als de zitting is geschorst nadat een transportbox is geopend, worden alle bescheiden die zich in de transportbox bevonden, daarin teruggedaan.
 - Vervolgens wordt de transportbox in tegenwoordigheid van het aanwezige publiek afgesloten en vergrendeld.
 - De sleutel waarmee de transportbox is afgesloten en het p-v van het betreffende stembureau worden in een te verzegelde envelop gedaan.
 - Het GSB maakt van de geschorste zitting proces-verbaal op.
 - Onmiddellijk na ondertekening van dit p-v wordt dit, met de verzegelde transportboxen en de verzegelde enveloppen, in bewaring gegeven bij de burgemeester.
 - Deze bepaalt vervolgens wanneer en waar de zitting wordt hervat.

- Hij stelt tijdig voor aanvang van de hervatte zitting de hem overgegeven verzegelde transportboxen en verzegelde enveloppen ter beschikking aan het GSB.

Proces-verbaal GSB

- In het p-v legt het GSB verantwoording af voor het verloop van de stemming in de gemeente en voor het tellen van de stemmen op de centrale tellocatie(s).
- Het p-v van het GSB heeft twee bijlagen:
 1. Het verslag van de bezwaren en onregelmatigheden die staan vermeld in de p-v's van de stembureaus;
 2. De uitslagen per stembureau.

Ad 1 – Verslag

In het verslag vermeldt het GSB alle bewaren en andere onregelmatigheden die in de p-v's van de stembureaus staan. Uit het verslag moet blijken welk bezwaar of welke onregelmatigheid van welk stembureau komt en welke actie het betreffende stembureau ondernomen heeft. Tevens kunnen eventuele opmerkingen die het GSB hierop heeft worden vermeld.

Ad 2 – Uitslagen per stembureau

In de tweede bijlage bij het p-v van het GSB worden de uitslagen (op kandidaatsniveau) per stembureau opgenomen, zodat de verkiezingsuitslag voor ieder stembureau herleidbaar is. Tevens worden hier de verschillen tussen het aantal stembiljetten en toegelaten kiezers per stembureau vastgesteld.

- Als het p-v van het GSB volledig is ingevuld, wordt het door alle aanwezige leden (minimaal 5) van het GSB ondertekend.

Na de stemopneming

Elektronische openbaarmaking p-v GSB

- Het GSB maakt zijn p-v op een algemeen toegankelijke wijze elektronische wijze openbaar.
- Tevens brengt het GSB een afschrift van zijn p-v naar het hoofdstembureau en naar het vertegenwoordigend orgaan (i.c. de gemeenteraad).

Opslag en vernietiging stembescheiden en p-v's stembureaus

- Het GSB draagt de verzegelde pakken met stembiljetten, stempassen en volmachten en de p-v's van de stembureaus over aan B&W.
- B&W zorgen dat deze bescheiden gedurende drie maanden worden bewaard. Tijdens deze periode zijn zij alleen in te zien in het kader van een strafrechtelijk onderzoek (art. 43 van het Experimentenbesluit). Na het verstrijken van de driemaandentermijn worden de bescheiden onmiddellijk vernietigd, tenzij één van de uitzonderingsgronden van art. 43 van het Experimentenbesluit van toepassing is.
- Van de vernietiging wordt proces-verbaal opgemaakt.